

Život Cirkvi

Ročník 17

44/2010

**Medaila SAV za podporu vedy
arcibiskupovi Cyrilovi Vasiľovi**

Komentár Antona Ziolkovského: Náboženstvo – vec verejná

Nedávno sa v Prahe skončil štrnásť ročník Fóra 2000. Ide o medzinárodné stretnutie svetových autorít a intelektuálov. Podujatie tradične otváral jeho zakladateľ, Václav Havel. A hoci hlavnou témou bola architektúra, bývalý český prezident prekvapil pesimistickým pohľadom na našu dobu. Doslova povedal, že ľudstvo sa rúti do záhuby a stráca hodnoty i zmysel pre poriadok. Vo všeobecnosti na Západe jestvuje zhoda v názore, že k spoločenskému úpadku naozaj dochádza. Mnohí antropológovia vidia veľa podobností medzi Rímskou ríšou na vrchole slávy a našou dobou. Avšak viac sa diskutuje o pôvode týchto problémov.

Nie tak dávno sa vrátil Svätý Otec, Benedikt XVI. z návštevy Veľkej Británie. Je to sekularizovaná, multikultúrna krajina so silným zastúpením ateistov. Pápež vystúpil aj pred civilnými autoritami a varoval pred vytlačaním náboženstva z verejného života a pred sekularizmom. Totiž z pohľadu Cirkvi je práve sekularizmus príčinou rútenia sa do záhuby, o ktorom hovoril Havel. Prejav hlavy Katolíckej cirkvi bol prijatý s porozumením, ale vyvolal širokú diskusiu. V jednom príspevku sa istý filozof iránskeho pôvodu spýtal: Je sekularizmus základnou príčinou súčasných problémov Západu? Okrem toho, že opísal päť omylov, ktorých sa údajne pápež pri chápaní sekularizmu dopúšťa, zaujala jeho definícia sekularizmu ako spôsobu riadenia verejného priestoru. Podľa tohto filozofa práve sekularizmus nabáda k tolerancii všetkých názorov, náboženstvo z verejného priestoru zásadne nevyučuje a rešpektuje všetky mienky. Avšak prax z Veľkej Británie ukazuje, že to tak nie je. Práve na britských ostrovoch došlo k prvému vážnemu útoku na výhradu vo svedomí, keď štát prikázal katolíckym adopčným agentúram pomáhať aj homosexuálnym párom pri adopcii dieťaťa.

Možno je sekularizmus aj spôsobom riadenia verejného priestoru. V západnej Európe sa však často prejavuje v podobe laicizmu, ktorý vytlačá náboženské hodnoty nie preto, žeby sa spoločnosť potrebovala zbaviť nejakého ideového nátlaku ale kvôli presadzovaniu iných hodnôt. Ak sa verejný priestor očistí od vplyvu náboženstva, nepremení sa na neideologický priestor bez hodnôt. Každý človek má nejaké skúsenosti, niečomu verí a na tom stavia aj pôsobenie na verejnosti. Preto sa moja príslušnosť ku Katolíckej cirkvi prejavuje nielen v mojom súkromí, ale aj v práci a na verejnosti.

Ak sa pýtame, ako si má veriaci človek zachovať tvár v sekularizovanej dobe, odpoveďou je výzva zachovať si katolícku identitu. Každá doba má kľúčové témy, na ktorých sa láme viera jednotlivca. Tie naše, ktoré sú lakmusovým papierikom katolicity, definoval pred časom Svätý Otec, Benedikt XVI. na stretnutí s ľudovcami v Ríme: ochrana života od počatia po prirodzenú smrť; ochrana manželstva ako zväzku muža a ženy a právo rodičov na výchovu detí. Spomínané tézy nemožno relativizovať – a ako povedal nedávno predseda Talianskej biskupskej konferencie, kardinál Bagnasco - postoje k týmto témam v duchu náuky viery a mravov sú základom politickej jednoty katolíkov.

Problémy súčasného sveta môžu zväzdať k pesimizmu. Viera v Božieho Syna v Cirkvi má potenciál túto hodnotovú krízu prekonať. Súčasťou tohto procesu je aj zápas o charakter verejného priestoru. Zvlášť skúsenosti z minulého storočia vydávajú svedectvo, že verejný priestor bez náboženstva je vystavený zhubným ideológiám, ktoré za sebou nechávajú spúšť a milióny obetí. Pre kresťanov je to výzva žiť podľa evanjelia a vydávať svedectvo o Pravde, ktorou je Ježiš Kristus. **RV, Anton Ziolkovský**

Hovorca Svätej stolice o pápežovej ceste do Španielska

Vatikán (29. októbra, RV) - Federico Lombardi SJ na tlačovej konferencii uviedol podrobnosti o ceste Benedikta XVI. do Španielska, ktorá je naplánovaná na 6. novembra. Pápež bude cestovať do Santiaga de Compostela, pri príležitosti Jubilejného roku sv. Jakuba a do Barcelony, aby tam posvätil chrám Sagrada Familia. Ide 18. medzinárodnú a 12. európsku zahraničnú apoštolskú cestu. I keď Benedikt XVI. už navštívil Španielsko, Santiago a Barcelonu navštívi po prvýkrát. Jeho už tretia návšteva Španielska sa očakáva na budúci rok pri príležitosti Svetového dňa mládeže v Madride. Cestu Benedikta XVI. do Španielska budú charakterizovať tieto aspekty: viera, umenie, rodina a Európa.

Santiago de Compostela pápež navštívi ako pútnik, aby sa pomodlil pri hrobe apoštola Jakuba. Spojenie umenia a viery bude charakterizovať druhú etapu jeho cesty, ktorou je Barcelona. Tu sa Svätý Otec zameria na

mimoriadne dielo Gaudího – chrám Sagrada Familia, ktorý po slávnostnej posviacke bude mať titul Bazilika minor. Umelec Gaudí, ako je známe, predstavuje i príklad kresťanského života a už sa začal proces jeho blahorečenia.

Páter Lombardi sa na tlačovej konferencii zameral na hodnotu chrámu pre vieru a nielen na jeho umeleckú hodnotu: „Všetko v ňom má veľmi hlboký význam, pretože Gaudí bol hlboko preniknutý liturgiou a Svätým písmom. Takže, táto stavba je postavená v línii veľkých katedrál stredoveku a vyjadruje celý kozmos sústredený okolo oltára, okolo tajomstva Cirkvi a Božej prítomnosti.“

Svätý Otec sa na svojej ceste stretne s najvyššími autoritami krajiny: s kráľovskou rodinou, s premiérom Zapaterom a ďalšími. Pred odletom ešte navštívi katolícky inštitút „Nen Déu“ na pomoc deťom s ťažkým zdravotným postihnutím. **-pd-**

Benedikt XVI. pred modlitbou Anjel Pána

Vatikán (31. októbra, RV) - I napriek nepriaznivému počasiu sa zišlo na Námestí sv. Petra približne 40 tisíc veriacich, aby si vypočuli príhovor Svätého Otca pred modlitbou Anjel Pána. Benedikt XVI. im povedal:

Drahí bratia a sestry!

Evanjelista svätý Lukáš venuje osobitnú pozornosť téme Ježišovho milosrdenstva. V jeho rozprávaní nachádzame niekoľko udalostí, ktoré vyzdvihujú lásku milosrdného Boha a Krista, ktorý prehlasuje, že neprišiel volať spravodlivých, ale hriešnikov (porov. Lk 5,32). Medzi typické Lukášove príbehy patrí aj rozprávanie o Zachejovom obrátení, ktoré čítame v liturgii dnešnej nedele. Zachej je „colníkom“, dokonca je predstaveným colníkom Jericha, dôležitého mesta pri rieke Jordán. Colníci boli vyberačmi daní, ktoré Židia museli platiť rímskemu cisárovi a už aj preto boli označovaní za verejných hriešnikov. Navyše, často zneužívali svoju pozíciu, aby od ľudí vymáhali peniaze. Preto bol Zachej veľmi bohatý, ale aj opovrhovaný svojimi spoluobčanmi. Keď však Ježiš prechádzal Jerichom a zastavil sa práve v Zachejovom dome, vzbudil vo všeobecnosti pohoršenie. Avšak Pán veľmi dobre vedel, čo robí. Takpovediac, riskoval a nakoniec vyhral stávkou: Zachej, hlboko dotknutý Ježišovou návštevou, rozhodne sa zmeniť život a sľubuje vrátiť štvornásobne to, čo ukradol. „Dnes prišla spása tomuto domu,“ hovorí Ježiš a uzatvára, „Syn človeka prišiel hľadať a zachrániť, čo sa stratilo.“

Boh nikoho nevyklučuje, ani chudobných, ani bohatých. Boh sa nenechá podmieňovať našimi ľudskými predsudkami, ale vidí do duše každého, aby ju zachránil a priťahuje ho predovšetkým tie, ktoré sú odsúdené ako stratené a ktoré sa sami za také pokladajú. Ježiš Kristus, Božie Vtelenie, ukázal toto nesmierne milosrdenstvo, ktoré nič neuberá na vážnosti hriechu, avšak vždy sa upriamuje na spásu hriešnika, aby mu ponúkol možnosť vykúpiť sa, začať od začiatku a obrátiť sa. V inom úryvku evanjelia Ježiš hovorí, že pre bohatého je veľmi ťažké vstúpiť do nebeského kráľovstva (porov. Mt 19,23).

V prípade Zacheja vidíme, že práve to, čo sa zdá nemožným, sa uskutočňuje: „Zachej,“ komentuje svätý Hieronym, „sa zbavil svojho bohatstva a bezprostredne na to ho nahradil bohatstvom nebeského kráľovstva“ (Homília k Žalmu 83,3). A svätý Maxim z Turína dodáva: „Bohatstvá sú pre hlúpych potravou nepoctivosti, pre múdrych sú pomocou na dosiahnutie cnosti a tým sa im dáva možnosť spásy, tamti si zase pripravujú prekážku na ktorej stroskotajú“ (Sermoni, 95).

Drahí priatelia, Zachej prijal Ježiša a obrátil sa, pretože Ježiš ho prijal ako prvý! Neodsúdil ho, ale išiel v ústrety jeho túžbe po spásu. Prosme Pannu Máriu, dokonalý vzor spoločenstva s Ježišom, aby sme aj my mohli zakúsiť radosť z návštevy Božieho Syna, aby sme boli obnovení v jeho láske a iným prinášali jeho milosrdenstvo.

-pd-/ snímka RV

Benedikt XVI. pred modlitbou Anjel Pána na slávnosť Všetkých svätých

Vatikán (1. novembra, RV) – Na Námestí svätého Petra sa zišli tisíce veriacich, aby prostredníctvom slov Benedikta XVI. a modlitby Anjel Pána hlbšie vnikli do tajomstva liturgickej slávnosti Všetkých svätých. Svätý Otec sa im prihovoril týmito slovami:

Drahí bratia a sestry!

Slávnosť Všetkých svätých, ktorú slávime, nás pozýva pozdvihnúť oči k nebu a meditovať nad plnosťou božského života, ktorý nás čaká. „Sme Božími deťmi, a ešte sa neukázalo, čím budeme“ (1 Jn 3, 2) - týmito slovami nás apoštol Ján uistuje o realite nášho hlbokého spojenia s Bohom, rovnako ako aj o istote nášho budúceho osudu. Ako milované deti dostávame aj milosť znášať skúšky tohto pozemského života - hlad a smäd po spravodlivosti, nedorozumenia, prenasledovanie (porov. Mt 5, 3-11) - a zároveň sme už teraz dedičmi toho,

čo je prisľúbené v blahoslavenstvách, „v ktorých žiari nový obraz sveta a človeka, ktorý Ježiš začína“ (Benedetto XVI., *Gesù di Nazaret*, Milano 2007, 95). Svätosť, odtlačok Krista v nás samých, je zmyslom kresťanského života. Blahoslavený Antonio Rosmini píše: „Slovo sa vtlačilo do duší jeho nasledovníkov svojou vnímavosťou, ... svojimi slovami ..., ...dal svojim tú milosť, ...ktorou duša vníma bezprostredne Slovo“ (Antropologia soprannaturale, Rom 1983, 265 - 266). A my zakusujeme dar a krásu svätosti vždy, keď sa zúčastňujeme na liturgii Eucharistie, v spoločenstve „nesmierneho množstva“ blažených duchov, ktorí v nebi večne oslavujú Boha a Baránka za svoju spásu (porov. Zjv 7, 9-10). „Životy svätých nie sú obmedzené na svoju pozemskú biografiu, ale oni žijú a pôsobia v Bohu i po smrti. U svätých je jedna vec jasná: kto sa približuje k Bohu, nevzdáfuje

sa od ľudí, ale skôr je im skutočne nablízku“ (Enc. Deus caritas est, 42).

Potešení z tohto spoločenstva veľkej rodiny svätých si zajtra pripomenieme všetkých zosnulých veriacich. Liturgia 2. novembra a zbožná prax návštevy cintorínov nám pripomínajú, že smrť je súčasťou kresťanského spôsobu asimilácie Bohu a zanikne, keď Boh bude všetko vo všetkom. Odlúčenie od pozemských citov je iste bolestivé, ale nesmieme mať z neho strach, pretože ono, sprevádzané zádušnými modlitbami Cirkvi, nemôže prelomiť mocné puto, ktoré nás spája s Kristom. V tomto zmysle sv. Gregor Nysský hovorieval: „Kto stvoril všetky veci v múdrosti, dal toto bolestivé ustanovenie ako nástroj oslobodenia od zla a možnosť mať účasť na dobrách, v ktoré dúfame.“

Drahí priatelia, večnosť „nie je nepretržitý sled dní v kalendári, ale niečo ako chvíľa naplnenia, v ktorej nás objíma celok a my objímame celok bytia, pravdy a lásky“ (encyklika Spe salvi, 12). Panne Márii, bezpečnej sprievodkyni na ceste svätosti, zverme naše putovanie do nebeskej vlasti, a prosme o jej materský príhovor za večný odpočinok všetkých našich bratov a sestier, ktorí zosnuli v nádeji na vzkriesenie.

Po Apoštolom požehnaní Svätý Otec dodal ešte nasledujúci apel:

Včera večer, počas útoku na sýrsko-katolícku katedrálu v Bagdade, došlo k usmrteniu a zraneniu desiatok ľudí, medzi ktorými boli dvaja kňazi a skupina veriacich zhromaždených pri nedeľnej omši. Modlím sa za obeť tohto nezmyselného násillia, natoľko krutejšieho, nakoľko zasiahlo bezbranných ľudí zhromaždených v Božom dome, ktorý je domovom lásky a zmierenia. Vyjadrujem moju hlbokú blízkosť kresťanskej komunite, opätovne napadnutej, a povzbudzujem všetkých pastierov a veriacich, aby boli silní a pevní v nádeji. Tvárou v tvár brutálnemu násilliu, ktoré naďalej drása národy na Blízkom východe, chcem znovu obnoviť moju výzvu za pokoj: je to Boží dar, ale je tiež výsledkom úsillia ľudí dobrej vôle, národných a medzinárodných inštitúcií. Všetci spojme svoje sily, aby skončilo každé násillie! -pd-

Benedikt XVI. sa modlil za zosnulých pápežov

Vatikán (2. novembra, RV) - Deň liturgickej spomienky na všetkých verných zosnulých, podobne ako slávnosť Všetkých svätých, sa vo Vatikáne nepovažuje za pracovný deň, a tak bola verejná aktivita Svätého Otca redukovaná. O 18.00 hod. Benedikt XVI. zostúpil pod Vatikánsku baziliku, aby zotrval v tichej modlitbe pri hrobách zosnulých pápežov. Na tomto mieste sa modlil i za všetkých zosnulých. -pd-

Príhovor Benedikta XVI. k účastníkom konferencie o Romanovi Guardinim

Vatikán (29. októbra, RV) - Svätý Otec Benedikt XVI. sa v Apoštolskom paláci stretol s účastníkmi konferencie s názvom: „Duchovné a intelektuálne dedičstvo Romana Guardiniho“, ktorú organizuje Nadácia Guardini. Kresťanský pohľad na svet, ako nástroj priblíženia sa k pravde o Bohu - to bola vnútorná cesta, ktorej zasvätil svoj život kňaz a teológ Guardini. „Človek vnútorného dialógu“, „zamilovaný do pravdy o Bohu a o človeku“, tak pápež nazval Guardiniho, ktorého prednášky on sám počas svojich študentských rokov počúval a obdivoval. Svätý Otec v príhovore zdôraznil, že Guardini bol pre mladých študentov aj veľmi vnímavým a citlivým pedagógom: „Očisťoval a prehlboval ich túžby, ich ideály o zodpovednosti, úprimnosti a otvorenosti. Viedol ich k slobode a pravde, ktoré nevyhnutne smerujú k Bohu.“

Ako nakoniec dodal, Guardini hľadal aj nový pohľad na liturgiu: „Znovuobjavenie liturgie bolo pre neho znovuobjavením jednoty medzi telom a dušou v človeku.“ V závere poukázal na aktuálnosť vzťahu medzi vierou a svetom, ktorý charakterizoval Guardiniho učenie a vyzval k ďalšiemu pozornému štúdiu Guardiniho diel, aby sa vďaka tomu „prehlbilo vedomie o kresťanských základoch našej kultúry a našej spoločnosti“. -Pr-

Telegram k 50. výročiu Talianskej konferencie vyšších predstavených

Vatikán (3. novembra, RV) – Vatikánsky štátny sekretár kardinál Tarcisio Bertone zaslal dnes v mene Benedikta XVI. pozdrav pri príležitosti 50. výročia vzniku generálneho zhromaždenia Talianskej konferencie vyšších rehoľných predstavených (CISM). V liste kardinál Bertone uisťuje všetkých o srdečnom pozdrave Svätého Otca, o jeho vďaka za modlitby a o jeho duchovnej blízkosti na tejto veľkej cirkevnej udalosti.

Ďalej spomína obdobie od roku 1960 až po dnešok z hľadiska dosiahnutia dôležitých etáp pri skutočnej obnove, štúdiu spoločných problémov a koordinácii aktivít medzi rozličnými inštitúciami – ako aj pri práci - prinášať ľuďom dnešnej doby – prostredníctvom bohatých chariziem – Pána Ježiša Krista a Spasiteľa. Na druhom mieste – ako sa píše - je potrebné naďalej nanovo objavovať základné charizmy, a z nich tú pravú životnú miazgu, vďaka ktorej budú môcť duchovné rodiny autenticky a účinne odpovedať na Pánovu vôľu v prítomnosti i v budúcnosti. -sg-

Madých z Katolíckej akcie pozdravil Benedikt XVI.

Vatikán (30. októbra, RV) – Chvilé radosti a entuziazmu – aj takto možno opísať dnešné stretnutie Benedikta XVI. s asi stotisíc mladými z Katolíckej akcie na Námestí sv. Petra. Podujatie, ktoré sa nieslo v duchu témy „Je to viac. Spolu sa staneme väčšími“, vyvrcholilo dialógom mladých so Svätým Otcom na témy lásky, výchovy a evanjeliového svedectva v každodennom živote. Pápež dostal tri otázky. Prvá znela: Čo znamená stať sa veľkými, čo je potrebné urobiť, aby mladí rástli v nasledovaní Ježiša a kto im pri tom môže pomôcť. Pápež si v odpovedi najprv položil otázku, ako zisťuje dieťa či sa stáva väčším – tak, že porovnáva svoju výšku s výškou svojich vrstovníkov. Chce byť vyšší, aby sa stal väčším. „Keď som bol malým chlapcom“ – hovoril Svätý Otec – „bol som najmenší z triedy a mojím želaním bolo jedného dňa sa stať veľkým a to nielen čo sa týka výšky, ale chcel som robiť niečo veľké, niečo viac v mojom živote. Rásť do výšky v sebe zahŕňa to «viac», hovorí vám to vaše srdce, ktoré túži po tom, aby malo veľa kamarátov, ktoré je spokojné, keď sa dobre správa, keď vie rozdávať radosť otcovi a mame, ale predovšetkým keď sa stretáva s najlepším a jedinečným priateľom, ktorým je Ježiš.“

Pápež potom mladým povedal, ako veľmi mal Ježiš rád deti a mladých. Zdôraznil, že „byť veľkými“ znamená veľmi milovať Ježiša, počúvať ho a rozprávať sa s ním v modlitbe, stretávajú sa s ním vo sviatostiach, pri svätej omši, pri spovedi. Znamená to spoznávať ho stále viac a aj ostatným pomáhať, aby ho spoznali, znamená to tiež kamarátiť sa aj s biednymi, chorými, aby tak mohli rásť spoločne. Tak sa – s pomocou rodičov, kňazov a animátorov – môžu stať skutočne veľkými, nielen tým, že narastú do výšky, ale aj tým, že ich srdce sa otvorí radosti a láske, ktorú daruje Ježiš.

Druhú otázku položilo mladé dievča. Spomenulo, že ako hovoria vychovávatelia Katolíckej akcie – aby sa stali veľkými je potrebné naučiť sa milovať, ale mladí – dodalo dievča – sa často vo vzťahoch, v priateľstvách a v prvých láskach strácajú a trpia. Opýtala sa teda, čo znamená milovať do hĺbky a ako sa vôbec naučiť milovať. Pápež povedal, že naučiť sa milovať je veľmi dôležité a podstatné. Milovať znamená naučiť sa «umeniu skutočnej lásky». „Ak budeme to, či sme veľkými hodnotiť podľa odrazu nás samotných v zrkadle, nestaneme sa veľkými!“ – povedal Svätý Otec. Veľkými sa mladí stanú vtedy, keď viac nedovolia zrkadlu, aby bolo jedinou pravdou o nich samých, ale keď to budú ich priatelia, ktorí im túto pravdu povedia. Veľkými sa stanú, keď budú schopní urobiť zo svojho života dar pre ostatných – to je škola lásky. Svet sa stane krásnym a dobrým, ak spoznáme Božiu vôľu. Pápež tak mladých vyzval neprispôbovať sa „láske, ktorá je obmedzená len na akýsi výmenný obchod, na premrhanie bez rešpektu k sebe a k druhým, ktorá je nespôsobilá byť čistou a pravou. Toto nie je sloboda“ – dodal Svätý Otec. Láska, ponúkaná médiami či internetom nie je láska, – pokračoval –, ale egoizmus, uzatvorenie sa,

ktoré dáva pocit chvíľkovej ilúzie, ale nerobí šťastnými, ani veľkými. Naopak, zväzuje ako reťaz, ktorá potláča tie najkrajšie pocity a myšlienky, skutočný rozvoj srdca, tú nepotlačiteľnú silu, ktorou je láska, ktorá v Ježišovi nachádza svoje najväčšie vyjadrenie a v Duchu Svätom silu a oheň, ktorý zapaluje životy, myšlienky a city. „Je možné si overiť, či vaša láska rastie správne“ – povedal Benedikt XVI. mladým. Dá sa to podľa toho, či nevylučujú zo svojich životov blížnych, najmä kamarátov, ktorí trpia a sú sami, ako aj osoby v ťažkostiach a potom aj podľa toho, či si otvoria srdcia veľkému priateľovi, ktorým je Ježiš. Mladých potom vyzval, aby aspirovali na veľké méty, pretože Boh im k tomu dá potrebnú silu.

Tretia otázka, ktorá bola na dnešnom stretnutí položená Svätému Otcovi, sa týkala vychovávateľov mladých; ťažkostí, s ktorými sa vychovávatelia mládeže dnes stretávajú a ako tieto ťažkosti prekonať a vziať na seba zodpovednosť za ďalšie generácie.

Svätý Otec odpovedal, že dnes byť vychovávateľom „znamená mať v srdci veľkú radosť a dokázať ju odovzdať všetkým, aby tak aj oni mali krásny a dobrý život; znamená to dokázať ponúknuť odpovede na otázky, ktoré si mladí kladú o zmysle a celi života; znamená to ponúknuť krásu Ježišovej osoby, aby sa mladí dokázali zamilovať do Neho, do jeho spôsobu života, do jeho slobody, do jeho veľkej lásky, plnej dôvery v Boha Otca.“

Ako ďalej pápež zdôraznil, toto všetko vychovávateľ dokáže len vtedy, keď on sám má hlboké poznanie a osobný kontakt s Ježišom, skrze Božie slovo, skrze vernosť sviatostiam, najmä sviatostiam eucharistie a zmierenia, a skrze vedomú a rozhodnú príslušnosť k Cirkvi.

Svätý Otec nakoniec vychovávateľov upozornil, že nemajú byť pánmi detí, ktoré sú im zverené, ale naopak: sú povolani k službe deťom a majú sa stať sprievodcami na ich ceste za Ježišom. Upozornil ich na nevyhnutnú spoluprácu medzi všetkými, ktorí sa podieľajú na výchove mladých: „Nemôžete si myslieť, že ste sebestační! Napríklad bez rodiny riskujete, že budete stavať na piesku. Bez spolupráce so školou sa v mladých nevyformuje správny vzťah medzi rozumom a vierou. Bez spolupráce s tými, ktorí sa o nich starajú v ich voľnom čase, riskujete, že vaša snaha nebude mať dosah na ich každodenný všedný život. Som si istý, že Katolícka akcia tu je hlboko zakorenená a že máte odvahu stať sa soľou a svetlom tohto sveta. Vaša dnešná prítomnosť tu na tomto mieste mi hovorí, že je možné vychovávať mladých, že je to – síce náročné a unavujúce – ale krásne. Majte odvahu a odhodlanie nenechať žiadne miesto bez Ježiša, bez jeho nehy a starostlivosti, ktorú doprajte – skrze vaše poslanie vychovávateľa – zakúsiť naozaj všetkým, aj tým najbiednejším a opusteným.“

V závere Svätý Otec zveril celú Katolícku akciu Panne Márii, Matke Cirkvi, aby mohla i naďalej vydávať svedectvo o radosti zo života, naplneného Ježišovou prítomnosťou.

-fr-

Generálna audiencia Benedikta XVI.: Sv. Margaréta z Oingt

Vatikán (3. novembra, RV) – Katechéza pápeža Benedikta XVI. v Aule Pavla VI. vo Vatikáne:

Drahí bratia a sestry,

Margaréta z Oingt, o ktorej by som dnes rád hovoril, nás uvádza do kartuziánskej duchovnosti inšpirovanej evanjeliom, podľa spôsobu akým ho žil a predkladal svätý Bruno. Nepoznáme presný dátum jej narodenia, odhaduje sa, že to mohlo byť okolo roku 1240. Margaréta pochádza zo starobylej, mocnej a vznešenej lyonskej rodiny Oingtovcov. Vieme, že jej matka sa tiež volala Margaréta a že mala dvoch bratov – Alojza a Giuscarda, a tri sestry – Katarínu, Izabelu, a Agnesu. Posledná z nich ju neskôr nasledovala do kartuziánskeho kláštora a nastúpila po nej ako priorka.

O jej detstve veľa nevieme, ale z jej spisov možno usudzovať, že bolo pokojné, prežité vo vrúcnom rodinnom prostredí. Keď totiž hovorí o nekonečnej Božej láske, na jej opis používa mnoho obrazov z rodinného prostredia – vzťahujúcich sa najmä na postavy otca a matky. V jednej zo svojich meditácií sa modlí takto: „Najsladší Pane, keď myslím na tie zvláštne milosti, ktoré si mi daroval – predovšetkým na to, ako si ma opatroval od môjho detstva a ako si ma zachránil pred nebezpečenstvami tohto sveta, ako si ma povolal k tvojej svätej službe a ako si sa postaral o všetky veci, ktoré som potrebovala – či už to bolo jedenie, pitie, oblečenie alebo obuv – to všetko si mi tak zabezpečil, že nemôžem inak, než vidieť za tým tvoje veľké milosrdenstvo“ (Margherita d’Oingt, *Scritti spirituali*, Meditazione V, 100, Cinisello Balsamo 1997, str. 74).

Z jej meditácií môžeme tiež vyčítať, že na Pánovo povolanie vstúpila do kartuziánskeho kláštora v Poletains, zanechajúc všetko a zasvätiac sa náročným rehoľným pravidlám, aby sa celkom odovzdala Pánovi a navždy s ním aj zostala. Píše: „Sladký Pane, opustila som svojho otca a svoju matku, svojich súrodencov a všetky veci tohto sveta pre tvoju lásku; je to však veľmi málo, pretože bohatstvá tohto sveta sú len pichľavé ostne; a kto ich vlastní priveľa, bude nešťastný. A preto si myslím, že som neopustila nič, len utrpenie a biedu; ale ty vieš, sladký Pane, že keby som mala tisíc svetov a mohla si s nimi robiť, čo sa mi zachce, všetko by som to opustila pre tvoju lásku; a keby si mi dal všetko, čo je tvoje na nebi i na zemi, nebola by som spokojná, kým by som nezískala teba samého, pretože ty si život mojej duše, nemám ani nechcem iného otca alebo matku než teba. (ibid., *Meditazione II*, 32, str. 59).

Ani o jej živote v kartuziánskom kláštore nemáme veľa údajov. Vieme, že v roku 1288 sa stala priorkou a zostala ňou až do svojej smrti 11. februára 1310. V jej spisoch, čo sa týka duchovného napredovania, nenachádzame žiadne „zlomové body“. Celý svoj život vníma ako očistnú púť, ktorá ma za cieľ úplné prispôbenie sa Kristovi. Kristus je knihou, ktorú treba každý deň vpisovať, ba priam vrývať do vlastného srdca a do života – na

prvom mieste jeho spásonosné utrpenie. V diele *Speculum Margaréta* hovorí o sebe v tretej osobe a zdôrazňuje, že vďaka Pánovej milosti „vryla do svojho srdca svätý život, ktorý Boh Ježiš Kristus prežil na zemi, jeho dobré príklady a jeho náuku. Tak hlboko vložila sladkého Ježiša Krista do svojho srdca, že sa jej takmer zdalo, akoby stál pri nej a v ruke držal knihu, aby ju vyučoval“ (ibid., I, 2-3, str. 81). „V tejto knihe našla zapísaný život, ktorý Ježiš Kristus prežil na tejto zemi, od svojho narodenia až po Nanebovstúpenie“ (ibid., I, 12, str. 83).

Každý deň, hneď od rána, sa Margaréta venuje štúdiu tejto knihy. A keď sa s ňou dobre oboznámi, začne čítať v knihe svedomia, ktoré jej odhaľuje všetky neúprimnosti a lži vlastného života (por. ibid., I, 6-7, str. 82); píše o sebe, aby pomohla iným, aby vo svojom srdci hlbšie uložila milosť Božej prítomnosti, aby jej život bol každý deň poznačený stretnutím s Ježišovým slovom a s jeho skutkami, s Knihou jeho života. To preto, aby sa Ježišov život hlbokým a trvalým spôsobom vtlčil do jej duše – až tak hlboko, aby jeho knihu mohla vnímať zvnútra, ba dokonca, aby mohla kontemplovať samotné tajomstvo Najsvätejšej Trojice (por. ibid., II, 14-22; III, 23-40, str. 84-90).

Prostredníctvom svojich spisov nám Margaréta ponúka pohľad na svoju duchovnosť, umožňuje nám spoznať niektoré črty jej spirituality a vodcovských schopností. Je to veľmi vzdelaná žena, pravidelne píše po latinsky, teda jazykom vzdelancov, ale píše aj rodnou provensálskou francúzštinou (čiže arpitánštinou, pozn. prekl.) čo je samo o sebe raritou: jej spisy sú jednými z prvých, ktoré boli napísané v tomto jazyku. Jej život je plný mystických zážitkov: opisuje ich s jednoduchosťou, ktorá umožňuje nahliadnuť do nevýslovného Božieho tajomstva, zdôrazňuje však aj ohraničenosť rozumu a nedostatočnosť ľudského jazyka na jeho adekvátne vyjadrenie. Jej osobnosť je priamočiara, jednoduchá, otvorená, plná citovej vľúdnosti, mimoriadne vyrovnaná a schopná jasne rozlišovať i vstupovať do hĺbky ľudského ducha; je schopná spoznať jeho ohraničenia a nejasnosti, ale aj jeho túžby – to napätie, ktorým je duša hnaná k Bohu. Má výrazné vodcovské schopnosti. Hlboký duchovný mystický život dokáže spájať so službou sestrám a spoločenstvu. V tomto zmysle je dôležitý odsek jedného listu, ktorý napísala svojmu otcovi: „Môj drahý otče, chcem vám povedať, že som tak zaneprázdnená starosťami nášho domu, že nemám čas sa venovať ani dobrým myšlienkam; mám toľko práce, že neviem, čo skôr. Nezožali sme obilie v siedmom mesiaci a naše vinice poničila búrka. Okrem toho, kostol je v tak strašnom stave, že ho musíme aspoň čiastočne obnoviť“ (ibid., *Lettere*, III, 14, str. 127).

Jedna kartuziánska sestra takto opisuje Margarétu: „Jej skutky prezrádzajú obdivuhodnú osobnosť plnú živej múdrosti, túžiacu po premýšľaní a zároveň obdarenú mystickými milosťami: jedným slovom, je to svätá

a múdra žena, ktorá s humorom dokáže prejavovať svoju duchovnú láskavosť“ (Una Monaca Certosina, Certosine, in Dizionario degli Istituti di Perfezione, Roma 1975, zv. 777). V dynamike mystického života Margaréta zhodnocuje svoje prirodzené city očistené milosťou ako výborné prostriedky pre hlbšie pochopenie, ale aj ochotnejšie a zanietenjšie napomáhanie Božieho pôsobenia. Dôvodom je tá skutočnosť, že ľudská osoba bola stvorená na Boží obraz, a preto je povolaná vytvárať s Bohom nádhernú jednotu lásky, odpovedajúc na jeho podnety a iniciatívu.

Trojediný Boh, Boh – Láska, ktorá sa dáva spoznať v Kristovi, ju fascinuje a Margaréta prežíva vzťah hlbokkej lásky s Pánom. Vníma však aj ľudský nevďak a zlobu, ktorá siaha až k protirečeniu kríža. Hovorí, že Kristov kríž sa podobá na pôrodný stôl. Ježišova bolesť na kríži je podobná bolestiam rodiacej matky. Píše: „Matka, ktorá ma nosila v lone, musela trpieť jeden deň alebo jednu noc, aby ma priviedla na svet, ale ty, drahý Pane, ty si sa pre mňa trápil nie jednu noc či jeden deň, ale celých tridsať rokov (...); ako veľmi si pre mňa trpel celý svoj život! A keď prišiel okamih narodenia, tvoje trápenie sa stalo tak bolestným, že tvoj svätý pot stekal po tele ako kvapky krvi a padal na zem“ (ibid., Meditazione I, 33, str. 59).

Margaréta, premýšľajúc nad rozprávami o Ježišovom utrpení, kontempluje jeho bolesti s hlbokým súcitom: „Položili ťa na tvrdé lôžko kríža tak, že si sa nemohol hýbať ani otočiť, nemohol si pohnúť svojím telom – ako človek, ktorý trpí ohromnou bolesťou, lebo si bol celkom rozpätý na kríži, pribitý klincami... tvoje svaly a žily boli roztrhané... Avšak všetky tieto bolesti ti ešte nestačili; chcel si, aby tvoj bok prerazili kopijou tak kruto, že tvoje poslušné telo zostalo zdrásané a zmučené; a tvoja prevzátna krv sa vyrinula von celou silou, takmer ako veľký, široký potok“. Mysliac na Máriu, hovorí: „Niet divu, že kopija, ktorá prerazila tvoje telo, vnikla aj do srdca tvojej slávnej matky, ktorá ťa s toľkou láskou podopierala (...) veď tvoja láska prevyšovala všetky ostatné“ (ibid., Meditazione II, 36-39.42, str. 60n).

Drahí priatelia, Margaréta z Oingt nás pozýva, aby sme sa každodenne zamysleli nad životom plným bolesťou a láskou, nad životom Pána Ježiša a jeho Matky, Márie. Tu je naša nádej, zmysel našej existencie. Z kontemplovania Kristovej lásky získavame silu a radosť, aby sme aj my dokázali odpovedať rovnakou láskou a zároveň vkladali náš život do služby Bohu a blížnym. S Margarétou hovoríme: „Drahý Pane, všetko, čo si urobil pre lásku ku mne a k celému ľudstvu, ma volá k tomu, aby som ťa miloval, ale spomienka na tvoje najsvätejšie utrpenie mi dodáva mojej snahe o lásku k tebe nevidanú silu. A preto sa mi zdá (...) že som našla to, po čom som tak veľmi túžila: nemilovať nič iné, než teba, v tebe a pre tvoju lásku“ (ibid., Meditazione II, 46, str. 62).

Na prvý pohľad sa nám postava tejto stredovekej kartuziánky, ako aj celý jej život a myšlienky, môžu zdať veľmi vzdialené, ďaleké nášmu životu, nášmu myšlien-

kovému svetu a konaniu. Ak sa však pozrieme na to, čo je v živote naozaj podstatné, všimneme si, že nám má čo povedať a že jej príklad je dôležitý aj pre nás.

Počuli sme, že Margaréta uvažovala o Pánovi ako o knihe, pozerala sa na neho a vnímala ho ako zrkadlo, v ktorom sa odráža jej vlastné svedomie. A z tohto zrkadla vstúpilo do jej života svetlo: dovolila Kristovmu slovu a jeho životu vstúpiť do vlastného bytia a nechala sa nimi premeniť: jej svedomie bolo prežiarené, našlo správne kritériá i svetlo a očistilo sa. Práve toto potrebujeme aj my: nechať vstúpiť Kristove slová, jeho život a svetlo do nášho svedomia, aby bolo prežiarené, aby pochopilo, čo je dobro a čo zlo – aby sa naše svedomie osvietilo a očistilo. Neporiadok nie je len uliciach sveta. Existuje aj v našich svedomiach a v našich dušiach. A len Pánovo svetlo, jeho sila a jeho láska nás môžu očistiť a nasmerovať na správnu cestu. Nasledujme preto svätú Margarétu v tomto pohľade na Ježiša. Čítajme v knihe jeho života, nechajme sa osvietiť a očistiť, aby sme sa naučili ako správne žiť. Ďakujem.

Preklad: Martin Kramara

Pozdravný list Svätého Otca k otvoreniu nového seminára v Havane

Kuba (4. novembra, RV) – V stredu sa v Havane konalo slávnostné otvorenie nového kňazského seminára. V pozdravnom liste Svätého Otca, ktorý pri slávnostnom inauguračnom akte prečítal pomocný biskup arcidiecézy Mons. Alfredo Petit, pápež Benedikt XVI. okrem iného vyjadruje vrúcne želanie: „Kiežby táto slávnostná udalosť mohla byť významným a podnetom pre obnovu úsilia v prospech dôkladnej ľudskej, duchovnej a akademickej formácie budúcich kňazov“.

V posolstve, adresovanom arcibiskupovi Havany, ktorým je kardinál Jaime Ortega, Svätý Otec vyjadruje vďačnosť všetkým, ktorí akýmkoľvek podielom prispeli k tomu, aby sa seminár, ktorého základný kameň posvätil Ján Pavol II. počas svojej návštevy v januári 1998, stal dnes skutočnosťou.

Okrem zástupcov Katolíckej cirkvi a iných cirkví sa na otvorení tohto kultúrneho centra v hlavnom meste Kuby zúčastnili osobnosti politického a kultúrneho života, prezident Kuby Raúl Castro, ministri zahraničných vecí a kultúry, ako aj zástupcovia kancelárie Komunistickej strany pre vzťahy s náboženstvami. Medzi 300 hosťami boli aj zástupcovia biskupov USA, sponzori výstavby seminára, ktorý môže pojať vyše sto seminaristov, vrátane knižnice, auly a kaplnky. Ide o druhý seminár v krajine popri seminári v Santiagu de Cuba.

-jak-

Benedikt XVI.: Boh sa zjavuje prostredníctvom milosrdenstva a odpustenia

Veriaci sú pútnikmi na tejto zemi, cudzincami na ceste k večnosti – uviedol pápež Benedikt XVI. v homílii vo štvrtok na svätej omši za kardinálov a biskupov zosnulých počas uplynulého roka. Komentujúc evanjeliový úryvok o Ježišovom rozhovore s Nikodémom, pápež poznamenal, že cez Krista sa Boh približuje k človeku.

Páni kardináli, drahí bratia a sestry!

„Ak ste teda s Kristom vstali z mŕtvych, hľadajte, čo je hore,...“ Tieto slová, ktoré sme práve počuli v druhom čítaní (Kol 3,1-4), nás vyzývajú k tomu, aby sme pozdvihli náš zrak k nebeským pravdám. V skutočnosti, výrazom „čo je hore“ svätý Pavol rozumie nebo, pretože dodáva: „...kde Kristus sedí po pravici Boha.“ Apoštol sa odvoláva na životný stav veriacich, na tých, ktorí „zomreli“ hriechu a ktorých „život je s Kristom ukrytý v Bohu“. Oni sú povolani žiť každý deň pod vládou Krista, ktorý je začiatok a koniec všetkých ich činností, svedčiac tak o novom živote, ktorý im bol daný v krste. Táto obnova v Kristovi sa uskutočňuje vo vnútri osoby: zatiaľ, čo pokračuje boj proti hriechu, je možné pokročiť v čnostiach, usilujúc sa dať plnú a pohotovú odpoveď Božej milosti.

Naproti tomu, apoštol poukazuje na „pozemské veci“, čím naznačuje, že život v Kristovi so sebou prináša „boj“, znamená rozhodnutie sa pre radikálne zrieknutie sa všetkého, čo – ako záťaž – drží človeka zviazaného so zemou, škodiac jeho dušu. Hľadanie toho, „čo je hore“, neznamená, že kresťan by mal ignorovať svoje povinnosti a úlohy na tomto svete, iba to, že sa nesmie v nich stratit, akoby mali definitívnu hodnotu. Poukaz na nebeské skutočnosti je pozvanie k uznaniu relatívnosti toho, čo má len prechodnú funkciu, v porovnaní s tými hodnotami, ktoré sú mimo času. Ide o prácu, úsilie, dopriatie si správneho odpočinku, ale s pokojným odstupom toho, ktorý vie, že je iba cestujúcim na ceste do nebeskej vlasti; pútnikom; v istom zmysle, vzhľadom na večnosť, cudzinec.

Tento posledný cieľ už dosiahli kardináli Peter Seichi Shirayanagi, Cahal Brendan Daly, Armand Gaétan Razafindrindra, Tomáš Špidlík, Paul Augustin Mayer, Luigi Poggi; podobne ako mnohí arcibiskupi a biskupi, ktorí nás opustili v uplynulom roku. S pocitom náklonnosti si chceme na nich spomenúť, vzdať vďaku Bohu za jeho dary, ktoré udelil Cirkvi práve prostredníctvom týchto našich bratov, ktorí nás predišli so znakom viery a teraz spia spánkom pokoja. Naša vďačnosť sa stáva zádušnou modlitbou za ich duše, aby ich Pán prijal v blaženosti raja. Za ich vyvolené duše prinášame túto svätú Eucharistiu, zhromaždení okolo oltára, na ktorom sa spri tomňuje obeta, ktorá hlása víťazstvo života nad smrťou, milosti nad hriechom, neba nad peklom.

Na týchto našich ctihodných bratov pamätáme s láskou ako na horlivých pastierov, ktorých služba bola vždy znamením eschatologického horizontu, ktorý oživuje blaženú nádej, bez tieňa, ktorá nám bola prisľúbená po tomto živote; ako svedkom evanjelia usilujúcich sa žiť

„vyššie veci“, čo je ovocím Ducha: „láska, radosť, pokoj, trpezlivosť, láskavosť, dobrotá, vernosť, miernosť, trpezlivosť“ (Gal 5, 22). Ako kresťania a pastieri oživovaní hlbokou vierou, žijou túžbou pripodobniť sa Ježišovi a hlboko priľnúť k jeho osobe, intenzívnym rozjímaním jeho tváre v modlitbe. Preto mohli zakúsiť „večný život“, o ktorom hovorí dnešné evanjelium (Jn 3, 13-17) a ktorý sám Kristus prisľúbil tomu, „kto v neho verí“. Výraz „večný život“ v skutočnosti znamená Boží dar daný ľudstvu: spoločenstvo s Bohom na tomto svete a jeho plnosť v budúcnosti.

Večný život nám bol otvorený veľkonočným tajomstvom Krista a viera je cestou k jeho dosiahnutiu. Ako vysvitá z Ježišových slov adresovaných Nikodémovi, ktoré zaznamenal evanjelista Ján: „A ako Mojžiš vyzdvihol na púšti hada, tak musí byť vyzdvihnutý aj Syn človeka, aby každý, kto verí, mal v ňom večný život“ (Jn 3, 14-15). Tu je priamy odkaz na udalosť predstavovanú v knihe Numeri (21, 1-9), ktorá zdôrazňuje spásonosnú silu Božieho slova. Počas exodu sa židovský národ vzbúril proti Mojžišovi a proti Bohu a bol potrestaný rozmnožením jedovatých hadov. Mojžiš prosil o odpustenie a Boh prijal pokánie Izraela a nariadil: „Urob medeného hada a vyves ho na žrd! Potom každý, kto naň pozrie, ostane nažive.“ A tak sa stalo. Ježiš v rozhovore s Nikodémom odhaľuje hlbší zmysel tejto udalosti spásy, predstavujúc svoju vlastnú smrť a vzkriesenie: Syn človeka musí byť vyzdvihnutý na drevo kríža, aby každý, kto v neho verí, mal život. Sv. Ján vidí v samom tajomstve kríža moment, v ktorom sa zjavuje kráľovská sláva Ježiša, sláva lásky, ktorá sa plne daruje v utrpení a smrti. Tak kríž, znamenie odsúdenia, smrti, neúspechu sa paradoxne stáva významným vykúpenia, života, víťazstva, keď očami viery môžete spozorovať plody spásy.

V ďalšom rozhovore s Nikodémom Ježiš prehľbuje spásonosný zmysel kríža a so stále väčšou zrejmosťou vyjavuje, že spočíva v nesmiernej láske Boha a v dare jednorodného Syna: „Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodného Syna.“ Sú to jedny z ústredných slov evanjelia. Podmetom je Boh Otec, počiatok všetkých tajomstiev stvorenia a vykúpenia. Slovesá „milovať“ a „dať“ poukazujú na rozhodujúci a definitívny úkon, ktorý vyjadruje radikálnosť, z ktorej sa Boh priblížil človeku v láske, až k úplnému darovaniu, aby prekročil prah nášho posledného osamotenía, vrhol sa do priepasti našej extrémnej opustenosti a prekročil bránu smrti. Adresátom a užívateľom Božej lásky je svet, to znamená ľudstvo. Tým je úplne odstránená idea, že Boh je vzdialený či odcudzený ľudskému putovaniu a vyjavuje jeho pravú tvár: daroval nám svojho Syna z lásky, aby bol Bohom blízkym, aby nám dal pocítiť svoju prítomnosť, aby nám vyšiel v ústrety, priniesol nám svoju lásku a aby tak touto Božou láskou bol oživovaný celý život. Syn človeka neprišiel, aby sa nechal obsluhovať, ale aby slúžil a dával

život. Boh si nepočína spúne, ale bezhranične miluje. Nepresadzuje svoju všemohúcnosť trestom, ale milosrdenstvom a odpustením. Chápať toto všetko znamená vstúpiť do tajomstva spásy: Ježiš prišiel spasit' a nie odsúdiť; obetou kríža zjavuje tvár lásky Božej. A práve vierou v prekypujúcu lásku, ktorá nám bola daná v Ježišovi Kristovi, zisťujeme, že i tá najmenšia sila lásky je väčšia než maximálna ničivá moc a že môže premeniť svet. A práve vďaka tejto viere môžeme mať „vierohodnú nádej“ v život večný a vo vzkriesenie tela.

Drahí bratia a sestry, slovami prvého čítania z knihy Nárekov prosme, aby kardináli, arcibiskupi a biskupi, na ktorých si dnes spomenieme ako na veľkodušných služobníkov evanjelia a Cirkvi, mohli teraz plne poznať, čo znamená, aký „dobrý je Pán ku všetkým, čo v neho dúfajú“ a zakúsiť, že „u Pána je milosrdenstvo a hojné vykúpenie“ (Ž 129). A my, pútnici do nebeského Jeruzalema, čakáme v tichosti, s pevnou nádejou spásu nášho Pána (porov. Nár 3, 26), usilujúc sa kráčať po cestách dobra, podporovaní Božou milosťou, pamätajúc vždy na to, že „tu nemáme trvalé miesto, ale hľadáme budúce“ (Hebr 13, 14). Amen.

-pd-

Benedikt XVI. k 400. výročiu svätorečenia Karola Boromejského

Vatikán (4. novembra, RV) – Svätý Karol Boromejský, ktorého liturgickú spomienku Cirkev slávi 4. novembra, „heroickým spôsobom žil evanjeliové čnosti: chudobu, pokoru a čistotu“. Svojim životom dal nám všetkým mimoriadny príklad toho, „čo znamená snažiť sa o obnovu Cirkvi“, napísal Benedikt XVI. v posolstve milánskeho arcibiskupovi, kardinálovi Dionýzovi Tettamanzimu, pri príležitosti 400. výročia svätorečenia sv. Karola.

Sv. Karol Boromejský sa narodil v r. 1538 a kanonizovaný bol v r. 1610. Epocha, v ktorej žil, bola mimoriadne zložitou pre kresťanstvo. „Pretrvávalo množstvo neporiadkov, ktoré bolo treba vyriešiť; chýb, ktoré bolo treba opraviť; štruktúr, ktoré bolo treba zrenovovať. Svätý Karol“, píše Svätý Otec, „sa snažil o hĺbkovú obnovu Cirkvi, začínajúc sám od seba. V časoch, zatmených množstvom skúšok pre kresťanov, s vnútornými rozkolmi, s doktrínalným zmätkom, so zahmlievaním viery a zvykov, so zlým príkladom posvätených služobníkov, Karol Boromejský sa neobmedzil len k tomu, aby odsudzoval a zavrhol, alebo aby jednoducho vyzýval druhých k obráteniu, ale naopak: on sám začal obnovovať svoj vlastný život, ktorý – po tom, ako zanechal bohatstvo a pohodlie – naplnil modlitbou, pokáním a láskyplnému venovaniu sa jemu zverenému ľudu.“

„V každej dobe“ - pokračuje Benedikt XVI. - „je nevyhnutné, aby sa každý člen Cirkvi obrátil k Bohu. Aj v dnešných časoch nechýbajú v Cirkvi rôzne skúšky a trápenia, a aj dnes sa poukazuje na očistenie a obno-

vu Cirkvi. Príklad sv. Karola“ – píše ďalej Svätý Otec – „nás vyzýva k tomu, aby sme začali od seriózneho obrátenia – osobného i spoločného - s istotou dôverujúc v moc modlitby a pokánia.“

Podľa slov Benedikta XVI., život a osoba sv. Karola Boromejského, ktorý sa rozhodol odpovedať na Pánovo volanie už ako 24-ročný, sú veľavravné aj pre mladých: „Nasledujúc jeho príklad sa mladí môžu rozhodnúť urobiť zo svojej mladosti – postavenej na Bohu a evanjeliu – obetu pre Krista a svojich blížnych.“

-fr-

Posolstvo Benedikta XVI. predsedovi Pápežskej rady pre spravodlivosť a pokoj

Vatikán (4. novembra, RV) – Pápež Benedikt XVI. zaslal posolstvo predsedovi Pápežskej rady pre spravodlivosť a pokoj, ktorým je kardinál Peter Kodwo Appiah Turkson, pri príležitosti zahájenia plenárneho zasadnutia tohto vatikánskeho dikastéria, konajúceho sa do piatku v Ríme. Svätý Otec v ňom v úvode ďakuje za prácu rady pri obnove evanjelizácie nielen u jednotlivcov, ale aj u národov, teda veľkej ľudskej rodiny. Do pozornosti ponúka encykliku Caritas in veritate a v tejto súvislosti potrebu kráčať smerom k celkovému ľudskému rastu. Ako ďalej dodáva, práve v nej sú naznačené základné problémy, národov aj svetových inštitúcií. Spomína si tiež na blížiacu sa 50. výročie encyklyky Mater et magistra blahoslaveného Jána XXIII., zaoberajúcu sa nerovnováhou v sociálnej, národnej a v mnohých ďalších oblastiach, teda takou, ktorá ani v súčasnom kontexte globalizácie stále nepominula. Mimoriadnu dôležitosť teda prikladá formovaniu katolíckeho laikátu v zhode so Sociálnou náukou Cirkvi, pretože práve laici sú tí, ktorí majú pracovať na zveľadovaní sociálnej spravodlivosti. Títo – ako ďalej píše Svätý Otec, by mali mať po svojom boku takých kňazov a biskupov, ktorí sú schopní „ponúknuť im neúnavne dielo očisťovania svedomí, spolu s neodmysliteľnou podporou a duchovnou pomocou.“

Svätý Otec si napokon zaželal, aby Pápežská rada pre spravodlivosť a pokoj pokračovala v diele pomoci cirkevným spoločenstvám a všetkým jej súčasťam.

„Nech teda dikastérium pokračuje v tomto diele nielen pri stálej aktualizácii Sociálnej náuky Cirkvi, ale aj v jej uskutočňovaní, v duchu «rozpoznávacej metódy», ktorú som naznačil v Caritas in veritate, podľa ktorej žijúc v jednote s Ježišom Kristom a medzi nami navzájom, sme «nájdení» či už v pravde spásy, ako aj v pravde takého sveta, ktorý nie je vytvorený nami, ale ktorý bol nám všetkým daný ako domov na spoločné zdieľanie v bratstve“ – uviedol Benedikt XVI. a vyzval na zriadenie inštitúcií na štúdium, šírenie a uskutočňovanie sociálnej náuky na celom svete.

-sg-

Útok na sýrsko-katolícku katedrálu v Bagdade

Irak (2. novembra, RV) - Až 50 mŕtvych - taká je smutná bilancia po útoku v sýrsko-katolíckej Katedrále „Našej Panej Spásy“ v centre irackého Bagdadu v uplynulú nedeľu. Medzi obeťami sú ženy, deti a dvaja kňazi. Francúzsko už ohlásilo, že je pripravené prijať 150 irackých kresťanov, počnúc zranenými pri útoku v Bagdade, aj s ich rodinami. Zatiaľ čo Egypt odmietol ultimátum Ál-Kájdy na „oslobodenie“ dvoch žien, ktoré podľa teroristov konvertovali na islam a sú rukojemníkami Koptskej cirkvi, sa teroristická hrozba stále viac dotýka aj Európy. **-sg-**

Apel Svätej stolice za zákrok proti prenasledovateľom kresťanov

New York (2. novembra, RV) - S naliehavým apelom na medzinárodné spoločenstvo za bezprostredný a účinný zákrok proti prenasledovateľom kresťanov vo svete, vystúpil stály pozorovateľ Svätej stolice pri OSN v New Yorku arcibiskup Francis Chullikatt, ktorý osobne poznal obeť nedeľného atentátu na katedrálu v Bagdade. V prejave na generálnom zhromaždení OSN sa vatikánsky diplomat ohradil proti aktom náboženskej neznášanlivosti. Pripomenul, že v niektorých krajinách sveta je za zločin považovaná i modlitba a úprimné hľadanie Boha. Týmto osobám hrozia oficiálne tresty. Arcibiskup Chullikatt okrem toho vyjadril i údiv Svätej stolice nad tým, že v osobitnej správe OSN na tému intolerancie sa organizácia ani slovom nezmieňuje o „nenávisť voči kresťanom, ktorí - ako povedal - sú vyhánaní z domov, mučení, väznení, vraždení a nútení k zapretiu svojej viery alebo ku konverzii na iné náboženstvá. Vatikánsky diplomat indickej národnosti varoval rovnako pred riešením situácie formou zákazu urážky náboženstiev. Zákaz tohto druhu, ako povedal, má v skutočnosti opačný efekt, pretože namiesto ochrany veriacich slúži k ich prenasledovaniu v mene zákona. **-pd-**

Kampaň proti poprave bývalého ministra Husajnovej vlády Táríka Azíza

Sýrsky katolícky arcibiskup Mosulu Georges Casmoussa vyzýva k zachovaniu života Táríka Azíza, bývalého ministra zahraničných vecí vlády Saddá-

ma Husajna v Iraku, ktorý bol minulý týždeň odsúdený na trest smrti. Najvyšší súd krajiny ho uznal vinným z náboženského prenasledovania a podieľania sa na nelegálnych popravách. Hovorca Svätej stolice p. Federico Lombardi SJ po zverejnení rozsudku vydal vyhlásenie, v ktorom apeluje na irackých predstaviteľov, aby Azíz nebol popravený: „Postoj Katolíckej cirkvi k trestu smrti je známy. Je tu teda skutočné želanie, aby rozsudok proti Táríkovi Azízovi nebol vykonaný, práve v záujme podpory zmierenia a obnovenia pokoja a spravodlivosti v Iraku po toľkom prekonanom utrpení,“ píše sa vo vyhlásení.

Arcibiskup Casmoussa uviedol, že je pripravený podpísať akýkoľvek dokument, žiadajúci zrušenie vykonania trestu smrti a usiluje sa o spojenie kresťanov a moslimov za účelom podpisu takejto petície. Podotkol, že táto kampaň bude podobná tej, ktorá bola spustená po vynesení rozsudku smrti nad niekdajším ministrom obrany Sultanom Hasimom Ahmadom pred troch rokov, kde snaha o zachovanie jeho života spojila veriacich rôznych náboženstiev. **SIR/ -dj-**

Katolícka univerzita pomáha I nštitútu náboženských štúdií v Rige

Podporiť rozvoj Inštitútu náboženských štúdií (Riga Higher Institute of Religious Sciences - RHIRS) a kňazského seminára v Rige je cieľ pracovnej návštevy pedagógov a vedcov Katolíckej univerzity v Ružomberku (KU) - prorektora pre výchovu a mobility doc. Roberta Lapka a prof. Antona Tyrola z Teologickej fakulty KU v Lotyšsku. Návšteva sa od 27. októbra uskutočňuje na pozvanie arcibiskupa Rigy Zbignevs Stankevičsa, niekdajšieho riaditeľa RHIRS a spirituálneho riaditeľa tamojšieho kňazského seminára. Doc. Lapko a prof. Tyrol prednášajú bohoslovcem a laikom biblickú exegézu a teológiu.

„Je to služba našej univerzity spriatelovým inštitúciám v Rige. Oslovili nás s touto prosbou, pretože momentálne im v kňazskom seminári chýbajú odborníci na biblické vedy. Sme radi, že aj Slovensko môže po 20 rokoch pomáhať iným,“ vysvetlil doc. Lapko. V Rige budú pedagógovia z KU hosťovať dvakrát do mesiaca, najbližšia návšteva sa uskutoční na konci novembra.

O prioritách užšej spolupráce medzi KU a RHIRS rokovali rektor KU prof. Tadeusza Zasepu s arcibiskupom Zbignevsom Stankevičsom v dňoch 20. až 22. augusta. Kňazský seminár v Rige a RHIRS sú pridružené do Pápežskej lateránskej univerzity v Ríme. **-dj/ Zdroj: www.ku.sk**

Medaila SAV arcibiskupovi Cyrilovi Vasil'ovi

Predsedníctvo Slovenskej akadémie vied udelilo „Medailu SAV za podporu vedy“ arcibiskupovi prof. ICDr. Cyrilovi Vasil'ovi SJ, PhD., sekretárovi Kongregácie pre východné cirkvi. Cenu si osobne prevzal 3. novembra 2010 v Bratislave. Člen predsedníctva SAV RNDr. Miroslav T. Morovics v laudačnej reči vyzdvihol spoluprácu prof. Vasil'a so Slavistickým ústavom Jána Stanislava SAV, ktorej výsledkom bolo v r. 2003 založenie medzinárodnej vedeckej edície Monumenta Byzantino-Slavica et Latina Slovaciae, ktorá vychádza v rámci bilaterálnej dohody medzi Pápežským východným inštitútom v Ríme a spomenutým ústavom. Doteraz v edícii vyšli tri zväzky, ktoré prezentujú významné pamiatky slovenského kultúrneho života v medzinárodnom kontexte a zaplňajú biele miesta v dejinách jazykových a kultúrnych vzťahov spätých s byzantsko-slovanskou tradíciou na Slovensku.

Spolu s arcibiskupom Vasil'om bolo ocenených ďalších päť osobností z oblasti spoločenských vied. „Zlatú medailu SAV“ odovzdali filológovi a literárnemu vedcovi Milanovi Šutovcovi, „Čestnú plaketu Ľudovíta Štúra SAV“ si odniesli psychologička prof. Viera Bačová, špecialistka v sociálnej psychológii prof. Jana Plichtová, etnomuzikologička doc. Eva Krekovičová a etnológ Daniel Luther, CSc.

Doplňme, že výsledkom spolupráce Slavistického ústavu SAV s Pápežským východným inštitútom, ktorého rektorom bol do r. 2009 prof. Vasil', sú okrem vydávania odborných publikácií a medzinárodnej prezentácie vedeckých výsledkov aj systematické archívne a terénne výskumy. Konkrétne ide napr. o budovanie elektronickej databázy zbierok cyrilských a latinských rukopisných textov. Medzinárodná spolupráca je prínosom aj pre iné odvetvia vedy na Slovensku, napr. prvý zväzok spomínanej edície s titulom „Cyrilské rukopisy z východného Slovenska. Slovenskí gréckokatolíci, vzťahy a súvislosti“ v spoluautorstve s Petrom Žeňuchom otvoril nové témy pre religionistické výskumy, pre dejiny kresťanských konfesí a kultúr, v niektorých smeroch aj pre slovenskú literatúru, históriu a kultúru. **Jozef Bartkovjak SJ**

Mons. Bernard Bober sa dožíva 60-tich rokov života

Pri príležitosti životného jubilea 60-tich rokov Mons. Bernarda Bobera, košického arcibiskupa – metropolitu, sa v sobotu 6. novembra 2010 uskutoční slávnostné zhromaždenie, ktoré začne d'akovnou svätou omšou v seminárnom Kostole sv. Antona Paduánskeho o 12.00.

Mons. Bober chce vo vedení arcidiecézy klásť predovšetkým dôraz na pôsobenie v zmysle svojho biskupského hesla „S láskou, poslušnosťou a milosrdenstvom“ na novú evanjelizáciu. Poznať dnešného človeka a vyzdvihnúť jeho dôstojnosť, ísť mu v ústrety podľa jeho potrieb. Skláňať sa k dnešnému človeku, načúvať mu a cítiť jeho dych a jeho problémy.

Plánuje sa tiež viacej venovať patrónovi Košickej arcidiecézy sv. Ondrejovi, získať jeho relikvie a vyhlásiť Rok sv. Ondreja. V nasledujúcom období chce v košickej katedrále zriadiť Kaplnku sv. Cyrila a Metoda na prehlbenie úcty k našim vierozvestom i slovanskej histórii a podľa ich odkazu učiť ľudí opustiť novodobé pohanstvo a zachovávať Boží poriadok.

Mons. Bernard Bober sa narodil 3. novembra 1950 v Zbudskom Dlhom. Po gymnaziálnych štúdiách absolvoval Teologickú fakultu v Bratislave, kde 8. júna 1974 prijal kňazskú vysviacku. Po troch rokoch kaplánskeho pôsobenia v Humennom, Snine a Zborove sa v roku 1978 stáva farárom v Kecerovciach. Krátko pred príchodom na vtedajší biskupský úrad v Košiciach za generálneho vikára je dekanom v Humennom a 28. 12. 1992 je menovaný za biskupa. Po biskupskej vysviacke 30. januára 1993 pôsobí v diecéze ako pomocný biskup a po menovaní za košického arcibiskupa-metropolitu 4. júna 2010, sa 10. júla ujal tohto úradu. **-jf-**

Renesančná omša ku cti všetkých svätých v trnavskej katedrále

Na sviatok Všetkých svätých, 1. 11. 2010, sa v Katedrále sv. Jána Krstiteľa v Trnave uskutočnila slávnostná svätá omša, ktorú celebroidal trnavský arcibiskup Mons. Róbert Bezák, CSsR spolu s riaditeľom Arcibiskupského úradu a rektorom katedrály Jozefom Gábrišom.

V podaní trnavského vokálneho súboru Vox Auru-mque odznela Mass for Five Voices od renesančného skladateľa Williama Byrda. Umelecká vedúca súboru Hana Borbélyová vysvetlila, že „túto omšu Byrde zložil špeciálne ku cti všetkých svätých.“

Arcibiskup svätú omšu uviedol ako prirodzené prepojenie súčasnosti s minulosťou v súvislosti so sviatkom Všetkých svätých a zároveň s renesančným hudobným sprievodom svätej omše. V homílii predstavil minimum a maximum ľudskej svätosti, ku ktorej nám dreve otvára prosenie o odpustenie: „Sv. Dismas je príkladom minima svätosti. Je to ľutujúci lotor, ktorého ukrižovali spolu s Ježišom a je to jediný svätý, ktorého menoval sám Ježiš. Maximum ľudskej svätosti je zosobnené v Panne Márii, ktorá svoj život úplne prežila s Ježišom.“

Trnavčania podporili katedrálnu akciu svojou hojnou účasťou. Na sv. omši sa zúčastnil aj primátor Mesta Trnava Ing. Štefan Bošňák. **Katarína Michalčíková**

Vojaci prešovskej brigády na vojenských cintorínoch

Pri príležitosti blížiacich sa sviatkov Všetkých svätých a Pamiatky zosnulých príslušníci 2. mechanizovanej brigády a jej podriadených útvarov dislokovaných v posádke Prešov, pod vedením vojenského kaplána mjr. Dr. Jozefa Michalova 29. októbra 2010 navštívili vojenské cintoríny. Upratovaním a údržbou pomníkov skrášľovali pietne miesta posledného odpočinku slovenských vojakov. Aj vojenský cintorín tvorí časť mestského cintorína v Prešove. Bol založený v roku 1943 a renovovaný mestom Prešov v spolupráci s Ministerstvom vnútra SR v roku 2005. Starostlivosť o pietne miesta a pamätníky venované pamiatke na zomrelých vojakov patrí medzi základné úlohy všetkých veliteľstiev posádok na východe Slovenska, ktoré sú realizované počas roka aj s príslušníkmi cudzích armád, Spoločnosťou starostlivosti o vojnové hroby a v spolupráci so samosprávou miest a obcí. Príslušníci vojenských útvarov a zariadení dislokovaných v posádke Prešov si pamiatku na zosnulých vojakov pripomenuli 2. novembra 2010 pietnym aktom, ktorý sa uskutočnil pri Pamätníku slovenských vojakov. Spomienkového aktu sa zúčastnili velitelia vojenských útvarov posádky Prešov, predstavitelia štátnej správy a samosprávy, generáli žijúci v posádke Prešov, pozostalí vojakov, ktorí sú pochovaní na prešovskom cintoríne, členovia Klubu vojenských dôchodcov a samozrejme príslušníci OS SR slúžiaci v posádke Prešov. Súčasťou programu pietneho aktu bola aj modlitba za duše všetkých zomrelých. **-tu-**

Archieparchiálna púť matiek v Ľutine

V Bazilike Zosnutia Presvätej Bohorodičky v Ľutine sa v sobotu 30. októbra uskutočnila Prvá archieparchiálna púť matiek. Začala archijerejskou svätou liturgiou. Hlavným slúžiteľom bol prešovský arcibiskup a metropolita Ján Babjak SJ, ktorý v homílii povedal, že touto púťou začíname novú tradíciu. „Naše rodiny sú vo veľkom nebezpečenstve tohto sveta. Ale Božie slovo nás pozýva, aby sme sa zaradili do veľkého zástupu Ježišovej rodiny, ktorú tvoria tí, ktorí počúvajú a zachovávajú Božie slovo“, povedal vladyka. Ďalej hovoril o manželstve. „Je jednou z možností stretnúť sa s Božou láskou.“ Hovoril o cieľoch manželstva a nakoniec poďakoval matkám: „Drahé matky, chcem sa vám poďakovať, že ste mali odvahu v tomto konzumnom svete prijať deti. Bez zodpovedných matiek nebude mať perspektívu ani naša spoločnosť. Ste v Ľutine, v Bazilike, pri Matke Božej. Odovzdajte jej svoje srdce, ona vám rozumie, vyprosí vám potrebné milosti. Tu môžete získať plnomocné od-

pustky tak ako v Bazilike Santa Maria Maggiore v Ríme, ktorá je prvým mariánskym chrámom.“ V závere im povedal: „Máte veľkú moc – lásku.“ Koncelebrovali aj emeritný pražský pomocný biskup Ján Eugen Kočiš a takmer dvadsať kňazov.

Nasledovala katechéza, ktorú si pre matky pripravil o. Jozef Mareta. Pútavým spôsobom v nej vysvetlil postavenie ženy – matky. Žena je dnes vystavená mnohým pokušeniam zariadiť svoj život podľa kritérií tohto sveta. Ale oveľa dôležitejšie sú tie kritériá, ktoré nám dáva Boh vo svojom slove. Na základe Božieho slova podrobne ponúkol skutočných päť P, ktorými sa kresťanská žena a matka môže podobat' Panne Márii. Ženy potom od prítomných kňazov prijali osobné požehnanie a mnohé z nich prijali sviatosť zmierenia a pokánia.

Popoludní púť pokračovala prezentáciou Centra pre rodinu, ktoré aktívne pôsobí na Sigorde pri Prešove a bola zakončená modlitbami matiek. **-rp-**

Na Luníku IX. majú nový kostol

Košice (30. októbra) - Na košickom sídlisku Luník IX konsekrovali Kostol zmŕtvychvstalého Krista. Počas slávnosti, ktorej predsedal Mons. Bernard Bober predniesol konsekračnú modlitbu a pomazal oltár a päť konsekračných krížov. Spolu s ním slávil svätú omšu provinciál saleziánov don Karol Maník, direktor komunity na Luníku IX don Peter Bešenyei a viac než tridsať kňazov. Prítomné boli aj Dcéry Márie Pomocnice a tiež Komunita malých sestier Ježišových z Brezna. Slávnosť sprevádzal miestny detský zbor pod vedením Katky Reclovej.

V kázni sa košický arcibiskup, ktorý je pri KBS zodpovedný za pastoračiu Rómov, prihovoril miestnym obyvateľom slovami: „Chrám je miesto, ktoré sprítomňuje živého Krista. Vy sa tu budete stretávať pri počúvaní Božieho slova a slávení eucharistickej obety. Kostol je miestom vyznania viery a má v nás vzbudzovať úctu, pretože tu prebýva samotný Boh.“

„Pred viac než dvoma rokmi sme prišli na Luník a nemali sme na stavbu ani cent,“ prezradil na záver slávnosti provinciál don Karol Maník. Hodnota stavby, kde sa nachádza ubytovacia časť pre komunitu, kostol a priestory pastoračného centra, je 695-tisíc eur.

Ľudí podieľajúcich sa na realizácii stavby zastupoval architekt Marián Sitarčík, ktorý zjednodušoval pôvodný projekt, a Martin Muránsky, ktorý robil stavebný dozor.

Pred siedmimi rokmi začali na Luníku IX systematickú pastoračnú prácu Jozef Červeň a Emanuel Čurík. Diecézni kňazi tak položili základy pastoračného centra.

Na Luníku IX pôsobí 10-členný tím, ktorí tvoria saleziáni, saleziánky a misijní dobrovoľníci. Venujú sa vyučovaniu náboženstva na miestnej základnej škole, vedú zbor, stretká, pripravujú výlety a tábory. Spoločenstvo veriacich tvoria väčšinou deti a mládež. **-mp-**

Malí misionári s veľkým srdcom

Vo štvrtok 28. októbra sa konal v poradí už 17. ročník Misijného jarmoku, ktorého tradíciu odštartovala ZŠ sv. Cyrila a Metoda v Starej Ľubovni. K podujatiu s hlavnou myšlienkou „Podelme sa s tým, čo máme, lebo iní nemajú ani toľko ako my“ sa šiesty rok pripája Cirkevné gymnázium sv. Mikuláša a od minulého roku aj materská škola, ktorá vznikla pri ZŠ.

„Ak sa dokážeme podeliť, uskromniť a zrieknuť niečoho nepodstatného, môžeme významne pomôcť tým, ktorí sú na tom materiálne oveľa horšie ako my. Pre kresťana by to mala byť samozrejmosť, čosi prirodzené, automatické,“ vysvetlil dôležitosť podpory misií verbista Pavol Kruták počas svätej omše, ktorou Misijný jarmok otvoril. Následne sa prostredníctvom prezentácie podelil o svoju trojročnú skúsenosť z misie na Filipínach.

„Motív pomoci tým, ktorí ju naozaj potrebujú, povzbudil žiakov, učiteľov a rodičov, aby sa s veľkým nadšením pustili do príprav a samotnej realizácie tohto projektu,“ povedala o organizácii benefičnej akcie riaditeľka ZŠ Monika Maníková. Zo žiakov sa tak stali malí misionári s veľkým srdcom, ktorí triedy a chodby školy premenili na kaviarne, reštaurácie a obchody. Rôzne druhy zákuskov, pemníky, pizza, bagety i káva chutili dvojnásobne, keď išlo o dobrú vec. Šikovnosti i podnikavosti sa medze nekládli a návštevníci si mohli vybrať zo širokého sortimentu ručne vyrábaných šperkov, dekoratívnych predmetov či hračiek, ktorých sa v prospech iných neváhali vzdať ani najmenší škôlkari. Dôležitú úlohu tu nehrali kvalita a komerčná značkovosť tovaru. Skutočné hodnoty naberali číselné vyjadrenie v šťastných tvárach kupujúcich. Atmosféru štedrosti umocnila aj iniciatíva študentov gymnázia. Organizátori imatrikulačného večierka venovali výťažok zo vstupného na podporu misií.

Výnos z charitatívneho podujatia poputuje do Afriky. „Škola má adoptovanú jednu triedu v sudánskom meste Tonj. Výťažok bude použitý na finančné a materiálne zabezpečenie vyučovania v ďalšom školskom roku,“ informovala riaditeľka Maníková. -jp-

Spišská diecéza má nových lektorov

V Katedrále sv. Martina na Spišskej Kapitule udelil dňa 3. novembra 2010 spišský diecézny biskup Mons. František Tondra siedmim bohoslovcom štvrtého ročníka ministérium lektorátu. Obrad sa uskutočnil počas slávnostnej svätej omše, ktorú celebroidal spolu s predstavenými Kňazského seminára biskupa Jána Vojtaššáka. Odteraz sú títo bohoslovci poverení čítať Božie slovo pri liturgii.

Od polovice 3. stor. je zaužívané, že kandidát na kňazstvo musí prejsť ešte nižšími stupňami, aby sa osvedčil. Kedysi existovali štyri nižšie svätenia.

Tie zredukoval pápež Pavol VI. v roku 1972 na dva – lektorát a akolytát. Názov „nižšie svätenie“ sa zmenil na „ministérium“, čo znamená službu v Cirkvi. -ls-

Na hrot dómskej veže vrátili korunu

Po vyše dvoch mesiacoch vrátili reštaurátori na hrot veže Katedrály sv. Martina zreštaurovanú, 150 kilogramov ťažkú repliku uhorskej koruny. Náročná viachodinová operácia začala obalením koruny a jej vloženie do približne 50 kg ťažkého dreveného puzdra, po čom nasledovalo jej postupné vyťahovanie na hrot veže. Počas predchádzajúcich týždňov bola koruna pozlátená a následne vystavená v priestoroch Katedrály, kde sa tešila mimoriadnemu záujmu verejnosti. Korunu a výstavu dokumentov zhladilo vyše desaťtisíc osôb. -jh-

Nový komunitný portál – www.MojaKomunita.sk

V týchto dňoch sa spúšťa nový komunitný a sociálny portál pre Cirkev na Slovensku pod názvom Moja Komunita. Tento portál je mohutným nástrojom pre farnosť, komunitu, zbory, spoločenstvá a jednotlivcov v Cirkvi. Každému jej individuálnemu členovi, alebo komunite rôzneho typu, dovoľuje využívať zdroje, ktoré sú inak nedostupné pri bežných internetových prezentáciách. Spravovanie stránky farnosti, komunity či hudobnej skupiny, s možnosťou využívania nástrojov, ako sú blogy, diskusie, vkladanie multimediálneho obsahu, súkromných správ, chatu a desiatok ďalších, je vďaka portálu Moja Komunita prístupné pre bežného užívateľa internetu.

„Sociálny rozmer portálu prináša veľké možnosti prezentácie života v Cirkvi, vzájomné zdieľania udalostí, názorov, prednášok, vyučovania a mnohého ďalšieho. Takto chce portál Moja Komunita priniesť ďalšiu dynamiku do života Cirkvi nielen na poli internetu, ale i priamo v jej srdci. Chce dovoliť jednotlivým kresťanom prezentovať svoje dary, našim komunitám a farnostiam ukázať ich život navonok svetu i smerom do vlastného vnútra,“ uviedol Martin Švikruha, člen tímu.

Registrácia jednotlivcov a rôznych komunit je možná na samotnej stránke www.mojakomunita.sk. „Požývame jednotlivcov, rôzne skupiny, spoločenstvá aj farnosť, aby bezplatne využili možnosti tohto webového priestoru na spájanie, povzbudzovanie, informovanie, zdieľanie a na budovanie Božieho kráľovstva,“ dodáva Ján Buc, spolupracovník projektu. -jb-

Výstava „Krása starých kníh“ na Trnavskej univerzite

Výstava KRÁSA STARÝCH KNÍH predstaví kolekciu kníh z tlačiarne historickej Trnavskej univerzity. Výstava dokumentuje vysokú umeleckú úroveň knižnej produkcie univerzitnej kníhtlačiarne, ktorá v priebehu 132-ročnej existencie vytlačila 3.000 titulov v rôznych jazykoch, medzi nimi viacej ako 330 tlačí v slovenskom jazyku. Vernisáž výstavy sa konala 4. novembra vo vstupnej hale Trnavskej univerzity v Trnave.

Výstava je zostavená z knižnej zbierky prof. MUDr. Bohumila Chmelíka, PhD., pedagóga Fakulty zdravotníctva a sociálnej práce. Výstava KRÁSA STARÝCH KNÍH pripravená Trnavskou univerzitou v spolupráci s Galériou Jána Koniareka v Trnave bude príspevkom k 375. výročiu založenia Trnavskej univerzity, činnej v rokoch 1635 až 1777. -bch-

Pamätník nenarodeným deťom v Ohradzanoch

V rámci akcie „Sviečka za nenarodené deti“ v pondelok na slávnosť Všetkých svätých požehnali v Ohradzanoch pamätník Nenarodeným deťom. Svätú omšu celebrolval vdp. Dušan Škurla, špirituál kňazského seminára v Košiciach. Požehnanie sa zúčastnili duchovní otcovia z Ohradzian a Hrubova.

V areáli farského Kostola Nanebovzatia Panny Márie postavili symbolický pomník nenarodeným deťom, ktorý bude miestom modlitby za všetky nenarodené deti, či už išlo o spontánny potrat, alebo úmyselné zabitie. -sp-

Výstava Pramene byzantskej tradície na Slovensku

Od 3. novembra do 3. decembra 2010 sa v Bratislave uskutoční výstava Pramene byzantskej tradície na Slovensku. Výstava bude inštalovaná v priestoroch Národného osvetového centra na Námestí SNP 12. Predstavuje prevažne rukopisné pamiatky späté s byzantsko-slovenskou kultúrou a tradíciou na našom území. Prezentované cyrilské a latinské písomnosti 15. - 20. storočia, ktoré sa uplatňovali v prostredí byzantsko-slovenského obradu,

sú neoddeliteľnou súčasťou slovenského kultúrno-religiózneho priestoru. Písomnosti sú prezentované podľa tematických okruhov vzhľadom na ich uplatnenie v cirkvnej i mimocirkvnej sfére.

Cieľom výstavy a prednášok je priblížiť tradičné duchovné a kultúrne hodnoty cirkvi byzantsko-slovenského obradu, ktoré sa na Slovensku opierajú o cyrilometodské dedičstvo. Prezentované pamiatky sú súčasťou digitalizovanej databázy, ktorá postupne vznikla v Slavistickom ústave Jána Stanislava SAV v rámci viac ako desaťročného systematického výskumu cyrilských a latinských písomností spätých s priestorom pôvodnej Mukačevskej eparchie. Pred jej rozdelením patrili do jej správy (jurisdikcie) nielen veriaci z východného Slovenska a bývalej Podkarpatskej Rusi (dnešná Zakarpatská oblasť Ukrajiny), ale aj gréckokatolícki veriaci na Dolnej zemi (Báčka a Sriem) i v časti Sedmohradska. Etnická, jazyková, kultúrna a konfesiónalna rôznorodosť priestoru prirodzene ovplyvnila obsahovú i formálnu stránku písomností, ktoré sú podnes príkladom vzájomného obohacovania sa.

Výstava Pramene byzantskej tradície na Slovensku vznikla v spolupráci Slovenského komitétu slavistov so Slavistickým ústavom Jána Stanislava SAV, Ministerstvom kultúry a cestovného ruchu Slovenskej republiky, Národným osvetovým centrom a Gréckokatolíckou cirkvou na Slovensku. Prednášky, ktoré počas výstavy odznejú, sú tematicky späté s Rokom kresťanskej kultúry 2010 na Slovensku a vychádzajú z vedecko-výskumných okruhov riešených v Slavistickom ústave Jána Stanislava SAV.

Slávnostné otvorenie výstavy sa uskutoční v stredu 3. novembra 2010 o 16:00 v priestoroch Národného osvetového centra. Svoju prítomnosť na otvorení prisľúbil vладыka Cyril Vasil', sekretár Kongregácie pre východné cirkvi v Ríme a vладыka Peter Rusnák, bratislavský eparcha. Otvorenie výstavy bude sprevádzať koncert byzantsko-slovenskej chrámovej hudby v podaní zboru Chrysostomos.

Program prednášok:

Štvrtok 4. novembra o 17:00 Ján Doruľa: Slovenčina a bibličina v evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku.

Utorok 9. novembra o 17:00 Andrej Škoviera: Svätí Gorazd, Kliment a Naum Ochridskí.

Utorok 16. novembra o 17:00 Svorad Zavarský: Latinská literárna kultúra a cirkv byzantsko-slovenského obradu v karpatskom priestore v 18. storočí.

Štvrtok 25. novembra o 16:30 Peter Žeňuch: Pramene byzantskej tradície na Slovensku.

Utorok 30. novembra o 17:00 Dávid Pancza: Starobyzantské spevy v rukopisoch z východného Slovenska.

Andrej Škoviera